

Luka 2,15-24

Propovijed: **Slabe svijeta izabra Bog da posrami jake**
napisao: Danijel Dragaš

2022.

SVJEDOČANSTVO PASTIRA

1. Zadnji put smo govorili o Isusovu rođenju. Josip je, zajedno sa svojom ženom Marijom, morao po nalogu Rimljana otići u svoj rodni kraj kako bi se upisao u popis stanovništva. To je značilo da prijavi sebe i sve članove svoje obitelji. Kada su stigli, utočište su pronašli u štali. Neki biblijski učitelji smatraju da su vlasnici kuća u to vrijeme u sklopu svojih domova imali posebnu prostoriju koja je uvijek ostajala prazna za hodočasnike koji su putovali u Jeruzalem tijekom blagdana, ali i za rodbinu koja bi dolazila u posjet. U podrumu tih kuća obično se nalazio prostor u kojem su gosti mogli smjestiti i zaštititi svoje životinje. No, sve prostorije su očito bile zauzete, pa su Josip i Marija svoje mjesto pronašli u štali. Upravo tamo Marija je rodila dijete i dala mu ime Isus – kako joj je anđeo i zapovjedio.

1.1. U međuvremenu, Bog se objavio pastirima. Zašto baš pastirima? Ne znamo sa sigurnošću. Možda zbog toga što je Isus „Janje koje uzima grijeh svijeta na sebe“. Možda je u tome bila simbolika. Ali to je više nagađanje s moje strane. Kako god bilo – objavio se pastirima.

1.2. **(Luka 2,15-18)** „Čim anđeli odu od njih na nebo, pastiri počnu govoriti jedan drugomu: 'Pođimo samo u Betlehem i vidimo ovaj događaj s kojim nas upozna Gospodin!' Odu žurno i pronađu Mariju i Josipa s djetetom gdje leži u jaslama. Kad ga vide, priopće što im je kazano o tom djetetu. Svi koji su čuli pastire divili su se onomu što im pastiri bijahu kazali.“

1.3. Nakon objave, pastiri su odmah krenuli vidjeti svojim očima ono što im je Jahve rekao. U 18. stihu čitamo: „Svi koji su čuli pastire, divili su se onome što su im kazali.“ Mi, današnji kršćani, navikli smo kroz prizmu božićnih čestitki zamišljati prizor: skupina ljudi okupljena oko djeteta u jaslama. No, tekst kaže drugačije. U 16. stihu piše da su pastiri u štali zatekli samo Josipa i Mariju – nigdje se ne spominje nikakva „grupa ljudi“. Tko se onda divio? Vjerujem da su to bili Josip i Marija.

1.4. Naravno, nakon samog događaja pastiri, Josip i Marija zasigurno su svjedočili drugima o svemu što se dogodilo. Stoga se izraz „svi koji su čuli i divili se“ odnosi i na sve one kojima su kasnije prenijeli svoje svjedočanstvo.

MARIJINE KUŠNJE

2. (Luka 2, 19) „A Marija je čuvala sve te događaje u svom srcu i uspoređivala ih.“

Pokušajmo zamisliti kako se Marija osjećala nakon svega što je čula, doživjela i proživjela prije rođenja svoga sina. Cijela prva dva poglavlja Lukina Evanđelja posvećena su upravo tome. Izjave anđela, Zaharije, Elizabete, pastira, pa kasnije i Šimuna – sve se to slijeva u iskustvo žene koja je upravo postala majka Isusa Krista.

2.1. Vjerujem da je svaku riječ, svaki detalj, svaku sekundu svega što se zbilo, Marija duboko pohranila u svoje srce. Zato je moguće i da je upravo ona bila jedan od glavnih svjedoka Luki, kada je ovaj pisao svoje Evanđelje.

2.2. No, kasnije ćemo u Evanđelju vidjeti da Marijin put nije bio lak. Svi ti glasovi koji su joj govorili o Izbavitelju, Kralju i Mesiji – a sada je taj Mesija bio njezin vlastiti sin – oblikovali su njezina očekivanja. Ona je, poput mnogih Židova tog vremena, čekala trenutak kada će njezin sin ispuniti ta proročanstva.

2.3. Ali je li Isus ispunio njezina očekivanja? Ne. Dogodilo se upravo suprotno. Kada je Isus započeo svoju javnu službu, nije učinio ništa što bi pokazalo da je došao srušiti Rimsko carstvo ili izbaviti narod iz neprijateljskih ruku. Nije izgledao kao moćni Kralj. Umjesto toga, govorio je o grijehu, najavljuvao da mora umrijeti za grijehe svijeta, hodao je među običnim ljudima i spavao pod otvorenim nebom s ribarima iz Galileje.

2.4. Marija se sigurno duboko borila u sebi da pomiri te sumnje: „*Je li moj sin uistinu onaj o kojem govore proroci? Kako moj sin može umrijeti? On mora biti Kralj!*“ To je bila njezina unutarnja borba. Ali hvala Bogu, vidjet ćemo kasnije u Evanđelju da je Marija, unatoč svim sumnjama, borbama i vlastitim padovima u vjeri, na kraju ipak prihvatila Isusovo učenje i istinu koju je donio na svijet.

ZNAČENJE CEREMONIJALNOG ČIŠĆENJA

3. (Luka 2,21) „Kad prođe osam dana, te je trebalo da dijete obrežu, nadjenuše mu ime Isus, kako ga bijaše nazvao anđeo prije njegova začeca.“ Čitamo da je Isusu dano ime prilikom njegova obrezanja, što je bila uobičajena praksa u to vrijeme. Kao što sam ranije spomenuo, ime nije izabrano proizvoljno – nego je dano po zapovijedi anđela¹.

3.1. (Luka 2,22) „Kad je vrijeme došlo njihova očišćenja, po Mojsijevom zakonu, donesoše dijete u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu.“

Mojsijev zakon ovdje sadrži dva aspekta:

1. Ceremonijalno čišćenje majke, djeteta i svake osobe koja je sudjelovala u porodu².
2. Posvećenje prvorodenog djeteta Gospodinu Jahvi³.

¹ Luka 1,31

² Levitski Zakonik 12,2-8

³ Knjiga Izlaska 13,2.12-15

3.2. Ako je dijete bilo muško, majka je na ceremonijalno čišćenje odlazila nakon 33 dana, a ako je bilo žensko – nakon 66 dana. Osoba koja je pomagala u porodu smatrala se nečistom do izlaska sunca sljedećeg dana, kada je mogla izvršiti obred čišćenja.

3.3. Zašto ceremonijalno čišćenje? Neki biblijski učitelji tvrde da ono ukazuje na moralnu pokvarenost čovjeka – da sam čin rađanja odražava našu palu prirodu. Osobno smatram da je takvo gledanje preusko. Slažem se radije s učiteljem koji je ponudio drugačije objašnjenje: Mojsijev zakon nije imao svrhu prikazati rađanje kao moralno zlo, nego nas podsjetiti na dublju stvarnost.

- Seksualni odnos, trudnoća i rađanje nisu prokletstvo – nego Božji blagoslovi. -

Ali simbolika obreda podsjeća roditelje da na svijet donose biće koje će naslijediti Adamovu prirodu – grešnika koji će, bez Božje milosti, nastaviti širiti zlo. Zato se obred čišćenja nije obavljao odmah pri porodu, nego nakon mjesec dana, kao podsjetnik na tu duhovnu stvarnost.

3.4. Kao roditelj, znam da ovo zvuči grubo. Kada to izgovorim, odmah se u meni javlja glas osude: „*Kako možeš reći nešto takvo za prekrasnu malu bebu koja je tek došla na svijet? Pa ona je još nevina, sram te bilo!*“ I da, prirodno, dijete nam je prekrasno i nevino na prvi pogled. Ali vjerujem da, upravo iz ljubavi prema djetetu, moramo biti svjesni te istine – jer ona nas pokreće da svoju djecu učimo hodati u Božjoj mudrosti. Samo tako će moći prepoznati svoju palu narav i boriti se protiv nje. Naša je dužnost da ih učimo kako da kroče kroz život imitirajući Krista – da ljube Božje zapovijedi, da žive pravedno, milosrdno i istinito, i da svojim životom odražavaju sliku Boga.

3.5. Upravo zato je Bog dao Zakon Izraelu – ne da bi rađanje prikazao kao pokvaren čin, nego da bi podsjetio narod na njihovu stvarnu narav i potrebu za Njegovom milošću.

3.6. Isto vrijedi i za nas roditelje danas. Rođenje djeteta je čudo i blagoslov, dar iz Božjih ruku. Ali uz taj dar dolazi i ogromna odgovornost. Ljubav prema djeci ne znači da ih podižemo u lažnoj slici da su savršena bića – nego upravo suprotno. Ljubav znači da ih postupno učimo spoznati tko su zapravo: moralno ranjiva i grešna bića kojima je potrebna Božja milost i oprost. Samo na taj način mogu naslijediti kraljevstvo nebesko.

3.7. Bog nas uči da prava ljubav nije glasna, nego tiha, strpljiva, postojana i snažna. Takva ljubav opominje, gradi i vodi. Ako zaista volimo svoju djecu, onda ćemo ih na isti način odgajati – u istini, u strpljivosti i u svjesnosti da jedino kroz Krista mogu naći život.

SLABE SVIJETA IZABRA BOG DA POSRAMI JAKE

4. (Luka 2,24) „*I da prinesu žrtvu, prema onome što je rečeno u Zakonu Gospodnjem, dvije grlice ili dva golubića.*“ Vidimo da su Josip i Marija prinijeli kao žrtvu dva goluba ili dvije grlice. Po Mojsijevu zakonu⁴, oni koji su imali više imovine morali su prinijeti janje, dok su siromašni mogli prinijeti golubove ili grlice. Iz toga možemo zaključiti da su Josip i Marija bili siromašni.

4.1. Ako gledamo svijet tada, a i danas, oni su bili potpuno nebitni u društvenim očima. Jer svijet vrednuje ljude po statusu, bogatstvu i moći. Ali Bog radi obrnuto. On djeluje onako kako je ljudima

⁴ Levitski zakonik 12,6-8

nelogično i neočekivano. Izabrao je obične, nepoznate ljude iz male Galileje, Josipa i Mariju – seljake koje nitko nije poznavao – da kroz njih dođe Mesija, Sin Božji. I sada, dvije tisuće godina kasnije, ta ista dva imena poznata su gotovo u cijelom svijetu. Zašto? Ne zato što su oni sami imali titulu, slavu ili moć, nego zato što ih je Jahve proslavio. A kada vas Jahve proslavi kroz ulogu koju ste dobili, tada znate da imate i onu vječnu Slavu.

4.2. Danas, za vrijeme Božića, ispred crkava postavljamo jaslice u kojima su prikazani Josip, Marija i maleni Isus. Djeca u školama glume njihove uloge u božićnim predstavama. Od nepoznatih ljudi postali su jedni od najpoznatijih likova u ljudskoj povijesti. Ali ne zbog ljudskih kriterija slave, nego zbog toga što ih je Bog uveo u svoju priču i proslavio kroz nju.

4.3. Želim naglasiti ovo: Bog je stvarno suprotan ljudskoj mudrosti. On bira neznatne, ponizne i siromašne – poput Josipa i Marije – da budu ključni likovi u Njegovoj priči. Da smo mi ljudi birali, zar ne bismo prije izabrali nekoga slavnog, moćnog, dokazanog vođu ili osobu visokog statusa? Sigurno da bismo. Ali Bog bira drugačije.

4.4. Netko bi mogao reći: „*Ali u krivu si, Biblija je puna ljudi visokog statusa.*“ I to je istina. Abraham je bio bogat i poznat, Pavao obrazovan i vrlo cijenjen. Dakle, Bog ne bira uvijek siromašne i neznatne. On bira ljude iz raznih pozadina, s različitim iskustvima i statusima. Ali ono što im je bilo zajedničko jest ovo: prihvatili su ulogu koju im je Bog stavio na srce, iako je ta uloga bila teška, ponekad i ljudski nemoguća.

4.5. Oni nisu ustrajali zato što su vjerovali u vlastite darove, obrazovanje, bogatstvo ili karizmu – nego zato što su vjerovali Bogu i Njegovim obećanjima. Njihova vjera ih je vodila, davala snagu da nadvladaju trenutke slabosti i pobijede svoje osjećaje. To je ono što Biblija iznova i iznova naglašava: Božja mudrost je suprotna mudrosti svijeta. Upravo kroz tu ironiju – kroz taj kontrast – Njegovo se Ime proslavlja.

4.6. Završit ćemo ovu propovijed s Pavlovim riječima napisane u **(1. Korinćanima 1,27-29)** „**Naprotiv, lude svijeta izabra Bog da posrami mudre; slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; neznatne svijeta i prezrene - ono što nije ništa - izabra Bog da uništi ono što je nešto, da se nitko ne mogne ponositi pred Bogom.**“